

Podrška projektima organizacija civilnog društva (OCD) u Crnoj Gori u okviru projekta „GEAR – Green Economy for Advanced Region”

Ugovorno tijelo:

FORS Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore

Referentni broj poziva: GEAR/2017/394-354/MNE-1

**Rok za podnošenje predloga projekata je 11.
oktobar 2019. godine do 16 časova**

SMJERNICE ZA PODNOSIOCE PREDLOGA PROJEKTA

Smjernice za podnosiocce predloga projekata definišu pravila za podnošenje i odabir projekata u okviru ovog Poziva, a u skladu sa pravilima poziva *EuropeAid/154870/DH/ACT/Multi* u okviru kojeg je odobren projekat **GEAR-Green Economy for Advanced Region / GEAR – Zelena ekonomija za razvoj regiona**, koji finansira Evropska unija u okviru Programa podrške civilnom društvu i medijima za 2016-2017.

Ove Smjernice su pripremljene uz finansijsku podršku Evropske unije i Ministarstva javne uprave Crne Gore. Sadržaj Smjernica je isključiva odgovornost FORS Montenegera i ni pod kojim se uslovima ne može smatrati da odražava stavove Evropske unije i Ministarstva javne uprave Crne Gore.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. CILJEVI POZIVA.....	4
3. OČEKIVANI REZULTATI.....	4
4. USLOVI PRIHVATLJIVOSTI.....	4
4.1 OPŠTA PRAVILA POZIVA.....	5
4.1.1 Ko se može prijaviti?.....	5
4.1.2 Koaplikanti.....	5
4.1.3 Saradnici.....	6
4.1.4 Podgovarači.....	6
4.2 PRIHVATLJIVI PROJEKTI: AKTIVNOSTI ZA KOJE SE MOŽE PODNIJETI PROJEKAT.....	6
4.2.1 Definicija.....	6
4.2.2 Trajanje.....	6
4.2.3 Mjesto realizacije.....	6
4.2.4 Prihvatljivi sektori ili teme.....	6
4.2.5 Vrste aktivnosti koje mogu biti finansirane u okviru ovog Poziva.....	7
4.2.6 Neprihvatljivi tipovi projekata.....	7
4.2.7 Broj prijava po podnosiocu projekta.....	8
4.3 FINANSIJSKA PODRŠKA.....	8
4.3.1 Raspodjela finansijskih sredstava.....	8
4.3.2 Prihvatljivost troškova.....	8
4.3.3 Kriterijumi prihvatljivosti troškova.....	9
4.3.4 Prihvatljivi direktni troškovi.....	9
4.3.5 Sljedeći troškovi nijesu prihvatljivi:.....	10
4.3.6 Način uplate sredstava.....	10
5. KAKO PRIPREMITI I GDJE SLATI PREDLOGE PROJEKATA.....	10
6. OCJENJIVANJE I ODABIR PREDLOGA PROJEKATA.....	12
6.1 Prva faza: Otvaranje i administrativna provjera predloga projekta.....	13
6.2 Druga faza: Ocjenjivanje predloga projekta.....	13
6.3 Treća faza: Verifikacija prihvatljivosti aplikanta.....	15
7. OBAVJEŠTENJE O ODLUCI UGOVORNOG TIJELA.....	15
7.1 Sadržaj odluke.....	15

7.2 Uslovi koji se primjenjuju tokom implementacije	16
8. VIDLJIVOST	16
9. INDIKATIVNI RASPORED AKTIVNOSTI	16
10. LISTA ANEKSA	17

1. UVOD

Zaštita životne sredine je jedno od najvažnijih pitanja koje predstavlja veliki izazov, kako u kontekstu evropskih integracija, tako i u pogledu postizanja održivog razvoja i očuvanja prirodnih resursa za buduće generacije. Postojeći modeli ekonomije dovode do prekomjernog korišćenja prirodnih resursa, ubrzane degradacije životne sredine, povećanih klimatskih promjena i njenih negativnih efekata, tako da je evidentna potreba za razvojem alternativnih modela ekonomije koji doprinose održivom razvoju.

Zemlje koje su u procesu evropskih integracija imaju značajne obaveze u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promjena u okviru Poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene. Izvještaji Evropske komisije o napretku pokazuju da saradnju organizacija civilnog društva u toj oblasti treba dodatno ojačati. Zbog nedostatka znanja i vještina, OCD ne utiču u dovoljnoj mjeri na donosiocima odluka i privatni sektor kako bi obezbijedili održivi razvoj i radili na razvoju ekonomije koja omogućava sadašnjim i budućim generacijama da zadovolje svoje potrebe, uz očuvanje prirodnih resursa.

Kako bi efikasno učestvovala u procesu donošenja odluka u oblasti održivog razvoja i zaštite životne sredine sa akcentom na zelenu ekonomiju i zeleno preduzetništvo organizacije civilnog društva moraju da jačaju svoje kapacitete za analizu, praćenje i zagovaranje javnih politika, a isto tako da međusobno izgrađuju partnerstva u cilju zajedničkog djelovanja.

U cilju povećanja aktivnosti i uticaja organizacija civilnog društva iz Crne Gore, Srbije, BiH, Republike Sjeverne Makedonije i Albanije u zaštiti životne sredine kroz umrežavanje, jačanje kapaciteta i promovisanje zelene ekonomije FORS Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore u partnerstvu sa organizacijama SMART Kolektiv iz Srbije, Centar za razvoj i podršku iz Bosne i Hercegovine, EKO Svest iz Republike Sjeverne Makedonije, EDEN Centar iz Albanije i Udruženjem Slap iz Hrvatske, realizuje projekat **GEAR-Green Economy for Advanced Region / GEAR - Zelena ekonomija za razvoj regiona**.

Glavne projektne aktivnosti uključuju treninge za predstavnike organizacija civilnog društva na temu zelene ekonomije, javnog zastupanja i lobiranja, učešća u donošenju odluka, praćenja javnih politika, upravljanja projektnim ciklusom i sl, upoznavanje sa primjerima dobre prakse u zelenoj ekonomiji i zelenom preduzetništvu kroz studijsku posjetu EU i prezentacije u ciljnim zemljama, **dodjelu grantova** za organizacije civilnog društva, regionalne konferencije na temu zelene ekonomije i zelenog preduzetništva, izradu studije na temu mogućnosti razvoja zelene ekonomije u ciljnom regionu itd.

Dodjela malih grantova za sprovođenje inicijativa organizacija civilnog društva iz ciljnih zemalja će omogućiti realizaciju projekata koji su od značaja za lokalne zajednice i istovremeno izgradnju kapaciteta manjih organizacija civilnog društva kroz sveobuhvatan proces, uključujući obuke, mentorske aktivnosti i praktičnu primjenu stečenih znanja.

Planirano je da najmanje 25 organizacija iz ciljnih zemalja¹, od kojih najmanje 5 iz svake ciljne zemlje dobiju sredstva za realizaciju svojih inicijativa koje su od značaja za lokalnu zajednicu kao i promociju rada i uloge lokalnih organizacija civilnog društva.

2. CILJEVI POZIVA

Opšti cilj ovog Poziva za dostavljanje predloga projekata je povećati doprinos lokalnih organizacija civilnog društva u oblasti zaštite životne sredine u ciljnim zemljama.

Specifični ciljevi:

- ✓ Jačanje lokalnih organizacija civilnog društva kroz izgradnju kapaciteta i realizaciju njihovih inicijativa;
- ✓ Povećanje nivoa znanja i svijesti javnosti o značaju zelene ekonomije i zelenog preduzetništva i radu organizacija civilnog društva.

3. OČEKIVANI REZULTATI

- Unaprijeđeni kapaciteti lokalnih organizacija civilnog društva za pripremu i razvoj projekata;
- Realizovano najmanje 25² ekoloških projekata vezanih za očuvanje životne sredine koje sprovode lokalne organizacije civilnog društva;
- Promovisan rad i značaj lokalnih organizacija civilnog društva u javnosti.

4. USLOVI PRIHVATLJIVOSTI

U okviru ovog Poziva postoje tri seta kriterijuma prihvatljivosti koji se odnose na:

- 1) Učesnike, pod kojima se podrazumijevaju:
 - Aplikant tj. podnosilac predloga projekta (u daljem tekstu će se zavisno od formulacije koristiti oba termina) (prihvatljivost definisana pod tačkom 4.1.1),
 - Koaplikant(i), ukoliko postoji u projektu, (prihvatljivost definisana pod tačkama 4.1.1),
 - Saradnici, ukoliko postoje u projektu (prihvatljivost definisana pod tačkom 4.1.3),
- 2) Aktivnosti
 - Aktivnosti za koje se može dodijeliti grant (prihvatljivost definisana pod tačkom 4.2.5),
- 3) Troškovi
 - Vrste troškova koji se mogu uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa granta (prihvatljivost definisana pod tačkama 4.3.2, 4.3.3 i 4.3.4).

¹ Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina, Republika Sjeverna Makedonija i Albanija

² Najmanje 5 projekata po ciljnoj zemlji

4.1 OPŠTA PRAVILA POZIVA

4.1.1 Ko se može prijaviti?

Pravo učešća u ovom Pozivu imaju organizacije registrovane u skladu sa važećim zakonima Crne Gore, koje ispunjavaju sve navedene uslove:

- imaju status pravnog lica
- neprofitnog su karaktera
- da su organizacija civilnog društva
- imaju državljanstvo Crne Gore tj. osnovane su u Crnoj Gori
- registrovane su najmanje 6 mjeseci prije roka za dostavljanje predloga projekata
- direktno su odgovorne za pripremu i upravljanje projektom sa svojim partnerima (ukoliko ih imaju) i u čemu ne djeluju kao posrednik
- djeluju u sljedećim oblastima: održivi razvoj, zaštita životne sredine i klimatske promjene, socio-ekonomski razvoj, obrazovanje, socijalne politike i usluge, omladinski rad i politike, volonterizam, ruralni razvoj i sl.

Potencijalni aplikanti i koaplikanti ne mogu učestvovati u ovom Pozivu i ne mogu im biti dodijeljeni grantovi ako su u bilo kojoj situaciji navedenoj u odjeljku 2.3.3 Praktičnog vodiča kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama koji je dostupan na linku <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/previousVersions.do> (verzija 2016.0).

U Aneksu A - Prijavni formular, poglavlje VII („Izjava aplikanta“), aplikant mora izjaviti da se on i koaplikant/i (ukoliko je uključen/i), ne nalaze u bilo kojoj od navedenih situacija.

Ako je dodijeljen ugovor o grantu, aplikant će postati korisnik identifikovan kao **koordinator** u Posebnim uslovima Ugovora o grantu. Koordinator je glavni kontakt Ugovornog tijela, predstavlja i djeluje u ime bilo kojeg drugog koaplikanta (ukoliko je uključen) i koordinira izradu i sprovođenje projekta.

Organizacije koje su bile korisnici u okviru Programa za razvoj civilnog društva - Višegodišnji programi (tj. korisnici operativnih grantova (Odluka Komisije C(2012)5705, Referentni broj poziva: EuropeAid/136034/C/ACT/Multi) i korisnici dugoročnih grantova (Odluka Komisije C(2014)9571, Referentni broj poziva: EuropeAid/150147/DH/ACT/PRAREG) nisu prihvatljivi kao vodeći aplikanti u okviru ovog Poziva. Oni mogu učestvovati kao koaplikanti.

Napomena: Pojedinci, političke stranke, međunarodne i strane organizacije, vladine institucije i vjerske organizacije nemaju pravo učešća u ovom Pozivu.

4.1.2 Koaplikanti

Koaplikanti nijesu obavezni u okviru ovog Poziva.

Ukoliko su uključeni, koaplikanti moraju biti organizacije civilnog društva koje ispunjavaju uslove navedene pod tačkom 4.1.1.

Ukoliko postoje, koaplikanti moraju biti navedeni u Prijavnom formularu, u odjeljku VIII – „Koaplikant(i)“ i potpisuju Mandat (Poglavlje IX Prijavnog formulara).

4.1.3 Saradnici

Saradnici nijesu obavezni u okviru ovog Poziva.

Ukoliko postoje u projektu, saradnici mogu biti organizacije civilnog društva, lokalne uprave, državni organi i javne institucije.

Ukoliko postoje, saradnici moraju biti navedeni u Prijavnom formularu, u odjeljku X – „Saradnici“.

4.1.4 Podugovarači

Applikantima je dozvoljeno da dodjeljuju ugovore podugovaračima³. Koaplikanti, ukoliko postoje, ne mogu istovremeno biti podugovarači u projektu. Podugovarači se angažuju u skladu sa pravilima nabavki utvrđenim u Aneksu VII ugovora o grantu odnosno u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/previousVersions.do> (verzija 2016.0).

4.2 PRIHVATLJIVI PROJEKTI: AKTIVNOSTI ZA KOJE SE MOŽE PODNIJETI PROJEKAT

4.2.1 Definicija

Projekat se sastoji od niza aktivnosti.

4.2.2 Trajanje

Planirano trajanje projekta ne može biti kraće od 6 niti duže od 12 mjeseci.

4.2.3 Mjesto realizacije

Aktivnosti projekta moraju biti realizovane na teritoriji Crne Gore, osim ograničenog broja aktivnosti koje su potrebne za ostvarivanje ciljeva projekta, koje mogu biti realizovane u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Albaniji, Republici Sjevernoj Makedoniji ili članicama Evropske unije.

4.2.4 Prihvatljivi sektori ili teme

Ovaj Poziv je namijenjen organizacijama civilnog društva koje rade u jednoj ili više sljedećih tematskih oblasti:

- održivi razvoj, zaštita životne sredine i klimatske promjene,

³ Dobavljači roba, izvršioци usluga i izvođači radova.

- socio-ekonomski razvoj,
- obrazovanje,
- socijalne politike i usluge,
- omladinski rad i politike,
- volonterizam,
- ruralni razvoj.

4.2.5 Vrste aktivnosti koje mogu biti finansirane u okviru ovog Poziva

Tipovi aktivnosti koje mogu biti finansirane u okviru ovog Poziva (lista nije konačna):

- Desk istraživanja (istraživanja ne mogu biti glavna svrha projekta), osnovna istraživanja i studije;
- Organizovanje treninga, studijskih posjeta, terenskih posjeta i razmjena;
- Facilitacija kontakata, konsultacija i diskusija među različitim zainteresovanim stranama;
- Aktivnosti komunikacije i informisanja u cilju podrške konsultacija sa zainteresovanim stranama;
- Organizovanje konferencija, okruglih stolova, radionica i seminara (ograničeni broj u smislu dana i događaja po predloženom projektu);
- Promocija implementacije usvojenih zakona i propisa;
- Zalaganje za reviziju postojećeg zakonodavstva i usvajanje nove legislative u skladu sa standardima i zahtjevima Evropske unije;
- Uspostavljanje dijaloga sa političkim partijama, parlamentarnim grupama ili zakonodavnim tijelima;
- Aktivnosti monitoringa, npr. u kontekstu procesa pristupanja kao i monitoring međunarodnih obaveza;
- Objavljivanje monitoring izvještaja;
- Izrada preporuka za politike ili zakonodavstvo;
- Kampanje podizanja nivoa svijesti javnosti;
- Objavljivanje letaka i priručnika dobre prakse;
- Testiranje inovativnih pristupa;
- Pilotske aktivnosti generisanja prihoda koje imaju za cilj osiguranje kontinuiteta aktivnosti nakon okončanja projekta;
- Aktivnosti koje imaju za cilj obezbjeđivanje adekvatnog pristupa prema organizacijama baziranim u lokalnim zajednicama i drugim vrstama lokalnih nevladinih organizacija;
- Razvoj preduzetništva;
- Testiranje i implementacija poslovnih planova i strategija održivosti.

4.2.6 Neprihvatljivi tipovi projekata

- Projekti koji se bave isključivo ili uglavnom pojedinačnim sponzorstvima za učešće u radionicama, seminarima, konferencijama i kongresima;
- Projekti u kojima je riječ isključivo ili uglavnom o pojedinačnim stipendijama za studije ili kurseve osposobljavanja;
- Projekti koji se bave samo ili uglavnom „jednokratnim“ konferencijama i sličnim događajima;
- Projekti koji se bave samo ili uglavnom akademskim istraživanjima i/ili studijama izvodljivosti;

- Projekti koji su suštinski usmjereni na infrastrukturu i nabavku opreme;
- Projekti vezani za političke partije ili aktivnosti političke prirode;
- Projekti u vezi sa donacijama u dobrotvorne svrhe;
- Projekti koji spadaju u opšte nadležnosti državnih institucija ili službi državne uprave, uključujući i lokalne vlasti;
- Projekti u vezi sa: duvanskom industrijom (CAEN šifra 16) , proizvodnjom alkoholnih napitaka (CAEN šifra 1591), oružjem i municijom (CAEN šifra 296).

4.2.7 Broj prijava po podnosiocu projekta

Aplikant ne može podnijeti više od jednog projektnog predloga u okviru ovog Poziva. Aplikant se može samo jednom pojaviti kao koaplikant u drugom projektnom predlogu u okviru ovog Poziva.

Jedan koaplikant može da učestvuje u dva predloga projekta u okviru ovog Poziva.

4.3 FINANSIJSKA PODRŠKA

4.3.1 Raspodjela finansijskih sredstava

Ukupan iznos sredstava predviđen za finansijsku podršku organizacijama civilnog društva za realizaciju projekata u okviru ovog Poziva je 14.522,20 eura.

Iznos sredstava koji može biti potraživan za pojedinačne projekte će se kretati između sljedećih vrijednosti:

- minimalni iznos granta 4.500 eura
- maksimalni iznos granta 6.000 eura

Svaki predlog projekta za koji se potražuje grant koji nije u visini između pomenutih vrijednosti, neće biti prihvaćen. Kofinansiranje od strane aplikantata i koaplikantata nije predviđeno u okviru ovog Poziva.

Ugovorno tijelo zadržava pravo da ne raspodijeli sva raspoloživa sredstva u okviru ovog Poziva. Poziv za podnošenje predloga projekata može biti pokrenut više puta u toku realizacije projekta.

Preporuka je da troškovi definisani u budžetskim zaglavljima: 1 – ljudski resursi i 4 - lokalna kancelarija, ne budu veći od 35% ukupnog iznosa sredstava koja se potražuju.

4.3.2 Prihvatljivost troškova

Samo „prihvatljivi troškovi” mogu biti pokriveni grantom. Kategorije troškova koji se smatraju prihvatljivim i neprihvatljivim su navedene u tekstu ispod. Budžet predstavlja u isto vrijeme i procjenu troškova i maksimalni iznos za „prihvatljive troškove“.

Nadoknada prihvatljivih troškova zasnovana je na stvarnim troškovima koji su nastali od strane korisnika.

Preporuke za dodjelu granta uvijek su uslovljene time da se provjerom, koja prethodi potpisivanju ugovora o grantu, utvrde problemi (nedostaci) koji bi zahtijevali izmjene budžeta (kao što su aritmetičke greške, nepreciznosti, nerealni troškovi i neprihvatljivi troškovi). Provjere mogu dovesti do zahtjeva za pojašnjenjem i/ili modifikacijom budžeta a mogu dovesti do toga da Ugovorno tijelo zatraži izmjene ili umanjena da bi se takve greške ili nepreciznosti otklonile.

Stoga je u interesu aplikanta da dostave realan i finansijski isplativ budžet.

4.3.3 Kriterijumi prihvatljivosti troškova

Prihvatljivi troškovi su stvarni troškovi nastali od strane Koordinatora koji ispunjavaju sve sljedeće kriterijume:

- a) nastali su tokom realizacije Projekta kao što je navedeno u članu 2 Posebnih uslova, naročito:
 - troškovi usluga i radova koji se odnose na aktivnosti izvršene tokom perioda realizacije, kao i troškovi robe koji se odnose na isporuku i ugradnju predmeta tokom perioda realizacije. Potpisivanje ugovora, naručivanje ili obavezivanje na potrošnju tokom perioda realizacije za buduće pružanje usluge, radova ili isporuku robe nakon isteka perioda realizacije Projekta ne ispunjava ovaj uslov;
 - nastale troškove treba platiti prije podnošenja konačnog izvještaja. Mogu i kasnije da se plate pod uslovom da su navedeni u konačnom izvještaju zajedno sa predviđenim datumom isplate;
- b) troškovi naznačeni u procijenjenom ukupnom budžetu Projekta;
- c) troškovi neophodni za realizaciju Projekta;
- d) ako se mogu identifikovati i verifikovati posebno ako su evidentirani u računovodstvenoj evidenciji Koordinatora i određeni u skladu sa računovodstvenim standardima i uobičajenim postupcima evidencije troškova koji se primjenjuje na Koordinatora;
- e) ako su u skladu sa zahtjevima poreskog i socijalnog zakonodavstva;
- f) kada su razumni, opravdani i u skladu sa zahtjevima dobrog finansijskog upravljanja, naročito u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

4.3.4 Prihvatljivi direktni troškovi

Da bi bili prihvatljivi za ovaj Poziv, troškovi moraju biti u skladu sa odredbama člana 14 Opštih uslova ugovora o grantu (Aneks II Ugovora o grantu):

- a) troškovi osoblja koje radi na projektu, a koji odgovaraju stvarnim platama – neto iznos uključujući porez i sve ostale zakonom utvrđene obaveze za naknadu za rad; ukupan trošak plate ne smije biti veći od onih koje obično snosi podnosilac projekta;

b) troškovi putovanja i dnevnica za osoblje koje učestvuje u projektu, pod uslovom da ne prelaze one troškove koje obično snosi nosilac projekta u skladu sa pravilima i propisima koji važe u Crnoj Gori;

c) troškovi kupovine opreme (nove) i robe za potrebe projekta, pod uslovom da se vlasništvo na kraju Projekta prenosi u skladu sa članom 7.5 Opštih uslova;

d) troškovi amortizacije, zakupa ili lizinga opreme (nove ili korišćene) i isporuke koje su posebno namijenjene ciljevima Projekta;

e) troškovi potrošnog materijala;

f) troškovi ugovora o pružanja usluga, nabavci opreme i izvođenja radova koje dodjeljuje nosilac projekta za potrebe realizacije projekta u skladu sa članom 10 Opštih uslova;

g) troškovi širenja informacija, prevod, štampanje, itd. uključujući i troškove finansijskih usluga naročito troškove transfera novca.

h) carina, takse, uključujući i PDV koji su plaćeni i ne mogu se vratiti.

4.3.5 Sljedeći troškovi nijesu prihvatljivi:

- Dugovi i troškovi servisiranja dugova (kamata);
- Pokrivanje gubitaka ili potencijalnih budućih obaveza;
- Troškovi prijavljeni od strane korisnika, a koji su pokriveni nekim drugim projektom ili programom;
- Kursne razlike;
- Krediti trećim licima;
- Kupovina zemljišta ili zgrada;
- Troškovi u naturi
- Troškovi plata zaposlenih u lokalnim i državnim institucijama.

U obrascu budžeta data je tabela „Objasnjeno procijenjenih troškova“. Po svakoj odgovarajućoj budžetskoj jedinici ili naslovu, podnosioci predloga projekata treba da obezbijede:

- narativno pojašnjenje svake budžetske stavke, pokazujući nužnost troškova i kako se oni odnose na projekat (npr. kroz pozivanje na aktivnosti i/ili rezultate u opisu projekta)
- opravdanje za obračun procijenjenih troškova (imajte na umu da procjena treba da bude zasnovana na realnim troškovima)

4.3.6 Način uplate sredstava

Uplata novčanih sredstava za odobrene predloge projekata vršiće se sukcesivno, po odobravanju troškova od strane Ugovornog tijela, u skladu sa članom 15 Opštih uslova.

5. KAKO PRIPREMITI I GDJE SLATI PREDLOGE PROJEKATA

Predlozi projekata se podnose u skladu sa uputstvima datim u Smjernicama i Prijavnom formularu na lokalnom jeziku.

Rukom pisane aplikacije neće biti prihvaćene.

Od podnosioca se traži da ispunjen aplikacioni paket, koji čine:

A. Prijavni formular (uključujući potpisanu i pečatiranu izjavu aplikanta, mandat koaplikanta ukoliko su uključeni u prijektu i ispunjenu kontrolnu listu)

B. Budžet (popunjena oba sheet-a – budžet i obrazloženje)

C. Matrica logičkog okvira

dostave u jednom štampanom primjerku, u originalu. Prijavni formular, budžet i matricu logičkog okvira takođe dostaviti i u elektronskom formatu⁴ (CD ili USB). Elektronska forma mora biti identična štampanom primjerku aplikacionog paketa. U slučaju bilo kakvih odstupanja između štampane i elektronske verzije, štampana verzija će imati primat.

Uz aplikacioni paket podnosioci predloga projekata treba da podnesu sljedeću prateću dokumentaciju (jedan štampani primjerak):

- **Fotokopiju rešenja o upisu OCD u registar nadležnog organa za aplikanta i koaplikanta/e** (sa vidljivim potpisom i pečatom nadležnog organa);
- **Fotokopiju Statuta organizacije za aplikanta i koaplikanta/e** (sa vidljivim potpisom i pečatom ovlašćenog lica OCD-a);
- **Fotokopiju bilansa stanja i bilansa uspjeha organizacije aplikanta za 2017. godinu i 2018. godinu.** (Obaveza dostavljanja bilansa stanja i bilansa uspjeha za 2017. godinu ne važi za organizacije civilnog društva koje su osnovane u 2018. Organizacije koje su osnovane u 2019. (i koje ispunjavaju obavezni kriterijum da su osnovane najmanje 6 meseci prije isteka roka za dostavljanje predloga projekata) dostavljaju izjavu o iznosu prihoda za tu godinu. Ugovorno tijelo zadržava pravo naknadnog traženja dodatnih informacija, gdje je to primjenjivo, tokom perioda evaluacije predloga projekata).
- **Originalni obrazac o pravnom statusu za aplikanta i koaplikanta/e** (Aneks D u aplikacionom paketu) potpisan i pečatiran od strane lica ovlašćenog za zastupanje. Obrazac se popunjava elektronski;
- **Originalni obrazac za finansijsku identifikaciju aplikanta** (Aneks E u aplikacionom paketu) potpisan i pečatiran od strane lica ovlašćenog za zastupanje podnosioca predloga projekta i ovjeren u banci kod koje aplikant ima otvoren račun. Obrazac se popunjava elektronski.

Ako navedena dokumenta nijesu dostavljena uz aplikacioni paket, predlog projekta može biti odbijen.

Aplikacioni paket (spakovan u jednoj koverti) i prateću dokumentaciju (spakovanu u drugoj koverti) zajedno spakovane u jednoj zatvorenoj koverti, sa naznakom „**Podrška**”

⁴ Napomena: Dokumentacija u elektronskom formatu se dostavlja u Word odnosno Excel formatu.

projektima organizacija civilnog društva (OCD) u okviru projekta "GEAR – Green Economy for Advanced Region", dostavljati lično ili slati poštom na sljedeću adresu:

FORS Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore

Ul. Ivana Milutinovića 10

81 400 Nikšić

Spoljni dio koverta mora sadržati naziv i adresu podnosioca predloga projekta i rečenicu „Ne otvarati prije zvaničnog sastanka za otvaranje predloga projekata“.

Krajnji rok za podnošenje predloga projekata je 11.10.2019, što se dokazuje datumom slanja evidentiranom u potvrdi pošte o slanju pošiljke, kao i u pečatu pošte na koverti.

U slučaju lične dostave, rok za prijem je 11.10.2019. do 16.00 časova, što će biti evidentirano u dokumentu o prijemu koji potpisuju ovlašćeni predstavnik Ugovornog tijela i podnosilac predloga projekta.

Nepotpuni predlozi projekata, predlozi projekata dostavljeni putem faksa ili na neki drugi način koji nije propisan ovim Smjernicama, kao ni oni koji budu poslani poštom ili predati lično nakon predviđenog roka neće biti uzeti u razmatranje, kao ni predlozi dostavljeni na nepropisanim obrascima.

Kao dokaz o slanju aplikacionog paketa i prateće dokumentacije putem pošte dostaviti potvrdu pošte o slanju pošiljke u navedenom roku, na i-mejl mdjikanovic@forsmontenegro.org.

Ugovorno tijelo može odbiti svaku prijavu poslatu blagovremeno ukoliko ona ne bude isporučena u razumnom roku, a najkasnije do vremena početka sjednice predviđene za otvaranje predloga projekata.

Podnosioci predloga projekata moraju potvrditi da su njihovi aplikacioni paket i prateća dokumentacija kompletni koristeći kontrolnu listu (poglavlje XI Prijavnog formulara). Nepotpune prijave mogu biti odbijene.

U slučaju potrebe za pojašnjenjima, dodatne informacije možete dobiti slanjem pitanja na i-mejl adresu mdjikanovic@forsmontenegro.org najkasnije do 25.09.2019.

Pitanja zajedno sa odgovorima i važnim napomenama za podnosiocje projekata biće objavljena na sajtu FORS Montenegro www.forsmontenegro.org najkasnije do 01.10.2019.

Organizacijama civilnog društva čiji projekti budu podržani pružaće se mentorska i savjetodavna podrška tokom realizacije projekta.

6. OCJENJIVANJE I ODABIR PREDLOGA PROJEKATA

Predlozi projekata će biti razmatrani i ocijenjeni od strane Ugovornog tijela uz moguću pomoć eksternih ocjenjivača. Sve prijave će biti ocijenjene prema koracima i kriterijumima opisanim u nastavku teksta.

Ukoliko je tokom pregleda predloga projekta utvrđeno da predloženi projekat ne ispunjava kriterijume prihvatljivosti navedene u poglavlju 4, predlog projekta će biti odbijen isključivo po tom osnovu.

Ocjenjivanje predloga projekata odvijaće se u tri faze.

6.1 Prva faza: Otvaranje i administrativna provjera predloga projekta

Tokom otvaranja i administrativne provjere, ocjenjivaće se sljedeće:

- Da li je ispoštovan rok predaje. Ukoliko rok nije ispoštovan, predlog projekta će automatski biti odbijen.
- Da li aplikacioni paket zadovoljava sve kriterijume navedene u kontrolnoj listi (poglavlje VII Prijavnog formulara). Ukoliko bilo koja od traženih informacija nedostaje ili je netačna, predlog projekta **može biti odbijen isključivo po tom osnovu** i neće biti dalje ocjenjivan.

6.2 Druga faza: Ocjenjivanje predloga projekta

Prijedlozi projekata koji prođu prvu fazu provjere, biće dalje ocjenjivani po osnovu kvaliteta predloga projekata, uključujući predloženi budžet i kapacitete aplikanta. Oni će se ocjenjivati na osnovu kriterijuma za evaluaciju koji su predstavljeni u tabeli za ocjenjivanje koja se nalazi u nastavku teksta. Postoje dvije vrste kriterijuma za ocjenjivanje: kriterijumi za odabir i kriterijumi za dodjelu.

Kriterijumi za odabir pomažu u ocjeni operativnih i finansijskih kapaciteta aplikanta i služe da provjere da li oni:

- imaju stabilan i dovoljan izvor finansiranja za održavanje svojih aktivnosti kroz period u kojem će projekat biti sproveden, i gdje je to prikladno, učestvovati u finansiranju;
- imaju upravljačke kapacitete, profesionalne kompetencije i kvalifikacije potrebne za uspješan završetak predloženog projekta.

Kriterijumi dodjele pomažu u procjeni kvaliteta predloga projekata u odnosu na ciljeve i prioritete navedene u Smjernicama, kao i u dodjeli grantova projektima koji uvećavaju ukupnu efektivnost Poziva za dostavljanje predloga projekata. Oni pomažu u odabiru predloga projekata za koje Ugovorno tijelo može biti sigurno da je u skladu sa ciljevima i prioritetima Poziva. Oni pokrivaju relevantnost projekta, konzistentnost sa ciljevima poziva za dostavljanje predloga projekata, kvalitet, očekivani uticaj, održivost i isplativost/ekonomičnost.

Tabela za ocjenjivanje je podijeljena u sekcije. Svaka od sekcija će dobiti ocjenu između 1 i 20 bodova.

Kriterijumi	Objašnjenje	Bodovi
1. Iskustvo i kapaciteti aplikanta	Da li aplikant posjeduje potrebnu stručnost i iskustvo za sprovođenje projekta?	20

2. Relevantnost projekta	<p>Koliko je predlog projekta relevantan u odnosu na ciljeve poziva?</p> <p>Koliko je predlog projekta relevantan u odnosu na potrebe i ograničenja ciljnih grupa i krajnjih korisnika?</p>	20
3. Kvalitet predloga projekta	<p>Da li su ciljevi i rezultati projekta dostižni u odnosu na vremenski period i raspoloživi budžet?</p> <p>Koliko je koherentan ukupni dizajn akcije?</p> <p>Da li predložene aktivnosti odgovaraju potrebama ciljnih grupa i krajnjih korisnika ?</p>	20
4. Uticaj projekta na poboljšanje tematske oblasti	<p>Kakva poboljšanja će projekat donijeti tematskoj oblasti?</p> <p>Na koji način projekat unapređuje društveno-ekonomsku situaciju u lokalnim zajednicama?</p>	20
5. Budžet i isplativost	<p>Da li se projektne aktivnosti na odgovarajući način odlikavaju u budžetu?</p> <p>Da li su cijene u skladu sa postojećim cijenama na tržištu?</p> <p>Da li je odnos između očekivanih rezultata i predviđenih troškova zadovoljavajući?</p>	10
6. Održivost projekta	Kako će se rezultati projekta održavati u budućnosti?	10
Ukupan broj bodova		100

Kriterijumi za utvrđivanje tačnog iznosa finansijske podrške uključuju:

- Efikasnost troškova predloženih aktivnosti i rezultata;
- Troškovi u skladu sa prosječnim tržišnim troškovima;
- Uticaj na ciljne grupe i krajnje korisnike;
- Kapacitet aplikacija.

Takođe, učesnici programa obuke koje se organizuju u okviru Projekta mogu imati prioritet u

procesu dodjeljivanja finansijske podrške.

Nakon ocjene, biće napravljena rang lista predloga projekata u skladu sa bodovima koji su dodijeljeni. Predlozi projekata sa najvećim brojem bodova će biti privremeno odabrani, dok se ne postigne limit raspoloživog budžeta za ovaj Poziv za dostavljanje predloga projekata.

Pored toga, biće napravljena i rezervna lista u skladu sa istim kriterijumima. Rezervna lista će se koristiti ukoliko se tokom njenog važenja steknu uslovi za finansiranje projekata sa rezervne liste.

6.3 Treća faza: Verifikacija prihvatljivosti aplikanata

Provjera prihvatljivosti će biti sprovedena na osnovu propratne dokumentacije tražene od strane Ugovornog tijela. Ista će biti sprovedena samo za predloge koji su preliminarno odabrani u skladu sa njihovim bodovima i u okviru raspoloživog budžeta za ovaj poziv za dostavljanje predloga projekata.

- Izjava aplikanta (poglavlje VII Prijavnog formulara) će biti upoređena sa propratnom dokumentacijom koju je dostavio. Bilo koji nedostajući propratni dokument ili bilo kakvo neslaganje između Izjave aplikanta i propratnih dokumenata može voditi ka odbijanju predloga isključivo po tom osnovu.
- Prihvatljivost aplikanata će biti verifikovana u skladu sa kriterijumima datim u poglavlju 4.1.

Svaki odbijeni predlog projekta biće zamijenjen sljedećim najbolje rangiranim predlogom projekta sa rezervne liste koji se uklapa u raspoloživa finansijska sredstva ovog Poziva.

U zavisnosti od kapaciteta podnosilaca predloga projekata da odgovore na ovaj Poziv, kao i broja i kvaliteta pristiglih prijava, poziv za podnošenje predloga može biti pokrenut više puta u toku realizacije projekta.

Spisak projekata koji su dobili podršku biće objavljen na veb-sajtu www.forsmontenegro.org

7. OBAVJEŠTENJE O ODLUCI UGOVORNOG TIJELA

7.1 Sadržaj odluke

Aplikanti će biti obaviješteni pismenim putem o odluci Ugovornog tijela u vezi sa njihovim predlogom projekta i, ukoliko je odbijen, razlozima za donošenje takve negativne odluke i bodovnoj listi.

Ukoliko aplikant smatra da je oštećen zbog greške ili neregularnosti nastalih u toku procesa dodjeljivanja bespovratnih sredstava može podnijeti žalbu. Vidjeti poglavlje 2.4.15 Praktičnog vodiča kroz ugovaranje pomoći EU trećim zemljama <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/previousVersions.do> (verzija 2016.0).

7.2 Uslovi koji se primjenjuju tokom implementacije

Nakon odluke o dodjeli granta, svakom odabranom podnosiocu predloga projekta biće ponuđen na potpisivanje ugovor o grantu zasnovan na standardnom ugovoru (Posebni i Opšti uslovi). Potpisivanjem ugovora o grantu, podnosioci predloga projekta prihvataju uslove navedene u ugovoru. U slučaju potrebe, potpisivanju ugovora će prethoditi usaglašavanje budžeta.

Takođe, prije potpisivanja ugovora o grantu podnosioci preliminarno odobrenih predloga projekata će imati obavezu da dostave rezime projekta na engleskom jeziku.

Ugovor o grantu će biti potpisan na lokalnom i engleskom jeziku.

8. VIDLJIVOST

Aplikanti moraju preduzeti sve neophodne korake kako bi objavili činjenicu da Evropska unija finansira projekat. Koliko god je moguće, projekti koje finansira Evropska unija moraju uključivati aktivnosti informisanja i komunikacije osmišljene za podizanje svijesti, među specifičnom/posebnom ili opštom javnošću, o razlozima projekta i podršci EU u datoj zemlji ili regionu, kao i o rezultatima i uticaju ove podrške.

Aplikanti moraju poštovati ciljeve i prioritete i garantovati vidljivost finansiranja EU (pogledati Priručnik za komunikacije i vidljivost za vanjske akcije EU, objavljen od strane Evropske komisije na: <https://ec.europa.eu/europeaid/node/17974>) (pratiti verziju iz 2010. i verziju iz 2018.)

Podnosioci predloga projekata treba da obrate posebnu pažnju na komunikaciju, vidljivost i odnose sa medijima tako što će namijeniti sredstva za ugovore o medijskoj vidljivosti na internetu i u drugim medijima stručnjaku za komunikaciju ili specijalizovanoj medijskoj agenciji/pružaocu usluga.

9. INDIKATIVNI RASPORED AKTIVNOSTI

	Datum	Vrijeme
Krajnji rok za postavljanje pitanja u vezi sa Pozivom	25.09.2019.	-
Krajnji rok za slanje odgovora u vezi sa Pozivom	01.10.2019.	-
Krajnji rok za podnošenje predloga projekata	11.10.2019.	16.00 časova
Obavješćavanje aplikanata o rezultatima postupka evaluacije	20.11.2019. *	-

Potpisivanje ugovora	05.12.2019. *	-
----------------------	---------------	---

*Datum može biti izmijenjen tokom trajanja konkursne procedure.

10. LISTA ANEKSA

DOKUMENTI KOJE JE POTREBNO ISPUNITI

- Aneks A: Prijavni formular (Word format)
- Aneks B: Budžet (Excel format)
- Aneks C: Matrica logičkog okvira (Word format)
- Aneks D: Obrazac o pravnom statusu
- Aneks E: Finansijska identifikaciona forma

DOKUMENTI ZA INFORMISANJE

- Aneks F: Standardni ugovor o grantu
 - Aneks II: opšti uslovi
 - Aneks IV: standardni zahtjev za plaćanje
 - Aneks V: model narativnih i finansijskih izvještaja
 - Aneks VI: standardni obrazac za prenos vlasništva nad opremom
 - Aneks VII: pravila nabavki za Korisnike granta